

DÜŠEVNI LIST

Mêsečne verske novine.

Vu iméni prëkmurske evang. šinjorije reditel
i vodávník: FLISÁR JÁNOŠ, Murska Sobota.

Rokopisi se morajo v Puconce pošilati.

Ček računa št. 13,586; imé „Düševni list“ Puconci.

Cejna na cejlo leto 20 Din., v zvönstvo 30 din.,
v Ameriko 1 Dol., edne numere 2 din.

Izhaja ednók na mêsec.

Naprejplačilo gorivzeme vsáki ev. dühovnik i vučitel.

Koledni svétek.

Hárl Lipót ev. dühovnik.

Nájsvetêšega veseljá, radosti dén, koledni svétek sveti dnes cêli krščanski svét. Kak so na prvo božično nôč betlehemskim pastérom angelska vüsta glásila vesélo nôvost: ne bojte se, ár ovo nazveščávam vám veliko radost, štera bode vsemi ljudstvi, tô radost dnes v globočini svoje düše čüti vsáki krščanski človek, čüti da je božič, Kristušovoga rojstva svéti dén krščanskoga svéta nájlepši, nájsvetêši i nájblájženêši svétek.

Tak se mi vidi, da bi ob božiči pri vsákoj hižici nikši lêpi boži blagoslov kralüvao, tak da bi ete svétek vsákomi človeki nikši zé dugo čakani drági dár prinášao, tak da bi se na tom dnévi zemelskoga žítka vsáka briga, vsáka tužnost, bolečina vtišala i vse lüdi bi pa vküpezvézalo blájžene ljubéznosti toplo občüténje, tak se veseli dnes vsáko človeče srcé, blájženo občüténje prehodi dnes vsákoga človeka düšo, srečnoga i nesrečnoga, blájženoga i neblájženoga poprêk.

Ka môre biti zrok tomi nenavádnomi veseljë, štero ešče v etom vezdášnjem žalostnom svéti radost prináša na človeči obráz? Ka je zrok tomi, da se dnes vsáka hiža, vsáka držina tak preveč pripravla, liki bi nikšega jáko ljubénoga i znamenitoga gôsta čakala v svoje hiže? Ka je zrok tomi, da se je dnes potišala vsákdenêšnjega žítka lárma i na njéno mesto je pa prišla

svétešnja tihoča i mir, da dnes vrêla pobožnost napuni vsákoga človeka düšo i v božo hižo se pašči dnes ešče tisti tüdi, ki se je drügi hip tak rad ogiba? Mogôče, da dnes rêsan kákši znameniti gôst pride med lüdi i toga gôsta prihájajni se veseli cêli krščanski svét?

Tak je, dnes na koledni svéti dén drági i ljubéni gôst pride k nam, sam Jezuš Kristuš, sam Boži sin, človečanstva Odküpitel i Zveličitel. Vnôgi prorocke i kralovje so šтели viditi tistoga, koga mi dnes z radostjov pozdrávlamo i nê so vidili i čüli tista, štera mi čüjemo i vidimo.

Ár se je narôdo vám dnes Zveličitel. Té angelski glás dnes v ete tužen i betežen svét vüpanja i ljubéznosti svetlost prináša. Narôdo se je Obdržitel, da bi vüpanje i trôšt vlêjao v ljudstva vcagajôčo düšo i da bi lüdem gorizdigno oči z zemelskoga žítka trnjave pôti na visiko nébo k vekivečnomi Bôgi, kí je tak lübo ete svét, da je Siná svojega jedinorodjenoga dao, da vsáki kí v njem verje, se ne skvari, nego má žitek vekivečni.

Ete v žalosti živôci tužen svét tak jáko potrebüje tô božično angelsko pesem, štera vsákomi človeki radost glási. Komakoli se zglédnemo, povsôd samo briga, žalost, trplénje prebiva med lüdi. Kak na tistoj lêpoj prvój božičnoj nôči tam na betlehemskom pôli, tak se razprestéra dnesdén brige, žalosti i trplénja kmična nôč na cêli svét. Nezračunano dosta lüdi trpi, kí so zapüščeni, kí nêmajo vsákdenêšnjega krüha,

ki daleč od svojí lübléni, od svoje domáče hiže i cérkvi v tühínski držávaj morejo sebi i svojim lüblénim z težkim delom pripravlati vsákdenšnji krüh, ki z skuzaátimi očmi i z boléčim srcom svetijo svéte koledne svátke, či njim bár etoga svéika svetlost malo veseljá vlejí v düšo, žitka težkoga križa i brémen njim pa ne more dollvzétí i njé popolnoma za blájžene i srečne včinití.

Oh mislímó si dnes na etom svéetom kolednom svéiki z toplov bratskov lübéznostjov na té naše brate i sestře, ki dosta morejo trpetí, ki se tak dostakrát jóčejo, ki tüdi daleč od svojega dôma v tühíni prebívajo. Kristuš Jezuš, ti náš Obrdržitel, prosímó te ponizno, prínesi dnes tüdi tém trpécím božíčno radost i mír. Tüdi mi pošičímó gori té trpéče lüdi v njihovej žalostnoj zapüščenosti, ségnímó njim v rôko z pomágajôčov desnicov, naj tüdi oni občütíjo edno málo iskríco z božíčne svéte radostí. Naj občütí njihova düša, da je Jezuš záto prišao na ete svét, da bi gorízdigno z zemelskoga práha pod žitka težkim bremenom i križom hodéče lüdi, da bi zdrávja vrástvo vléjo v žalostna srca i da bi z mírom i tróštom napuno té dreséine, jókajôče i trüdne lüdi.

Povejmo njim, naj si z verním srcom po kleknejo pred betlehemsko zibelko, v šteroj njihovi düš Zveličitel, kak nôvorojeno dète v ple nice povíto leží, tak njihova žalostna düša najde najdragši božíčni dár, mír, blájženstvo i düšno zveličanje.

Na Božíča večér.

Zgovárjanje v-ednom predjánji. Poslov.: Flisár Jánoš.

OSOBE:

Famílie mati, oča, Gyüri 18—20 lét star sin, Janí, Gyüria prijátel; Pali, Jania prijátel, Annuška, Gyuria sestra, Áči, Náci, dvá cigána; 2—3 decé za kulisami.

(Godí se na Božíča večér. V-próštoj páverskoj hiži, odzajaj oblok, na stóli, ali v-kóti božíčno drévo.)

I. pokaz.

(Hiža. Gyuri oča (50 lét starosti), njegova žena z velke famíliške bible naglás číté Lükáča 2, 1—14 veršúše).

Oča: Nemrem znati, gde se tak dugo müdi náš Gyüri?

Mati: Nikaj se nestaraj oča, on že príde. Ešče je né tak prekesno!

Oča: Zamüdití zná ešče cérkev.

Mati: No že ide, kak je čütí, je né sam, ništer-noga prijátela pela sehom. No, že sta i tü.

Tak postáne koledni svétek za vse nás vretina nájsvetéše radostí, i mi bomo z našimi vüš-tami blájženo spévati Gospodnoga Bogá díčéčo angelsko pesem: Díka na visíni Bôgi i na zemli mír, v lüdi pa dopáduenjë.

Božíč nam pokáže, kak postánemo mi Boží národ, Bože lüdstvo. Nè s tém, da se je Jezuš narôdo. Tüdi nè s tém, da smo dobri, pobožni, da Njegovo lüdstvo ščémó postánóti, nego s tém, da nás Jezuš odküpi. Pavel apoštola rêč obri božíčne zibeie pokáže križ na Golgotí, da nam etak právi: Ki je dao sam sebé za nás, da bi nás odküpo od vse neprávdeností i očisto sebi lüdstvo lastívno, vrélo v dobri delaj. V samom bežíči je skriti Golgotov križ. Kristuš se samo tak naródi za vse nás, či pridemo do Njegovoga križa. Njegova odküpitelska krv včini nás za Bože lüdstvo.

Božíč je vsej nás svétek. Najdragši koledni dár je pa boža milošča. Hodmo záto vsi z pomočjöv Dühá svétoga k Jezuši, da bi od Njega božo miloščo herbalí.

Tüdi koledni svétki minéjo. Božíčnoga dréva iglasto listje pomali dolíspáadne. Svétešnje občüténje se rozpüsti. Na veselí, smejóči obrázaj se znôva pokážejo brige i skrbi: Pá pride vsákdenšnje delo, vsákdenšnje bremen i britkost. Ali ostáne nam pa najvékši dár, sam Jezuš Kristuš i v Njem skázana boža milošča. Či smo v koledni svétkaj prišli do Jezuša i v Njem smo najšli svoje živlénje, tak smo dobro dokončali svoje božíčno svétek držánje. Tak bomo meli vekivečen veselí božíč v Jezuši Kristuši.

II. pokaz.

Palko: Dober večér vam dáj Bôg!

Oča: Bôg dáj Bôg, tebi tüdi.

Gyüri sin: Gostá sem pripelao, oča.

Palko: Samo, ka sem jas jáko žalosten gôst.

Oča: Zaká bi blo žalosten? Dnes je Božíč.

Etakši dén se je nemogôče žalostítí.

Palko: Pa jas bogme níkše radostí nemam na etom svéti.

Mati: Zaká?

Palko: Včeraj so mi gori povedali. Odpüštšeni sem.

Oča: (Po máloj tihoči) Bogme je tô né veseló. Da pa mislim, ka véndar né končno?

Palko: Bogme je tak. Fabrika nedobi nôvoga naročila, i tak delavcom nema dela dati.

Mati: Bogme je žalosten ete vezdášnji žitek. Vu mojem deklinstva vrémeni je tákšega né bíló čütí. Te, što je šteo delati, se njemi je vsíg-dár naišlo delo.

Pobegnjenec kak božični angel.

A. Bertsch.

Dvakrat v leti težijo roba njegovi lanci z dupliškov žmčcov: na sprotolétje, gda se zbúdí v človeki želénje po naturi, i ešče bole na Božič, gda vleče človeka domó i gda se ves svét radúje. Kak nesmileno je, v tákšem vrémeni zapréti biti i orópani biti radostí držinskoga króga! Zósebno je občúto tó eden od več kak 800 robov, ki je radostni svétek krščanstva že dvánájsetkrát svetlo med stenámi i za železnov mrežov. Naednók ga je s prevelkov močjóv prijalo želénje, ednók v sloboščini svetiti Božič. Po dugom i trúdapunom deli si je pripravo svoj bég i v ednoj vihérnoj decemberskoj nóči je odskočo. Njegov cil je bio Čarni lés. Četúdi je njemi právla pamet, ka do ga tam nájhltrej iskali, dôrok je nej mogao obládati silnoga želénja za domovinov. V noči je potúvo, vudné se je skrivo po škednjaj. Pod obrambov kmice je trúpo na samótni hišaj za faláček krúha. Ednók so njemi v roké prišle novine, v šteri so njega iskali, njega podróbno opisali i na njegvo zgrablénje 500 márk stavili. Zdaj je dupliško mogo paziti. Vse bliže je prišo svojoj domovini, vse bole se je mogo bojati, ka ga lúdjé spoznajo, ovádijo i ga prék dájo žandárom. Desét v noči je vdárla vóra, gda je zgladúvani i premrznjeni póstó pred zaklenjenimi dverami svojega dedeka. On ga je odgájo, svoji rodítelov je nigdár nej

poznó. Previdno je trúpo na okni mále vancarske hišice. „Što je vóně?“ je pravo eden glás. Gda je čúo, ka te s temnice pobegnjeni vnúk stoji vónej, ga je trdo odvrno: „Ka delaš eti?“ „Vsakši dén príde žandár i splítava za te bom. Glédaj, ka se spoberéš! Ne poznam te več!“ I okno se je záprilo, posvét se je vgasno. „Voló bi meo“, je šepeto te zavrženi pred sébe, „stáromi vužgati nad glávov streho. On me je že v mládi letaj napelávo k krádnji, zdaj pa, gda sem razbojnik póstó, me nešče več poznati.“ Žmetno se je bojúvo en čas s sámim se bom, ali močno je biló njegovo skončanje, níkdár več razbojnik biti. Previdno je splezo prék ogradov na eden brég, naj od tistec ešče ednók pogléda na vés, v štere vilicaj se je kak dečko plódo. V mēsečini se je grozno bleščála tá gor k njemi veška mlaka: „Kak bi biló, či bi se tá notri lúčo? Naednók bi mér bio i vsej skrbi bi konec bio!“ Tak njemi je šepeto glás skúšávca. Z vrajžov močjóv ga je vlekle v globočino. V tom hipi je začúo z razsvetlene šóle pesem. Božični koruš je popévalo, šteri se je včio za svétke: „Svét je bio zgúbleni, Kristuš pa rojeni.“

Njegva srd jě mesto dála ednomi milomi občútěnji. Zdaj je samo prišlo prav na njega: „Ešče níkelko dnévov, te je pa Božič, vsepo vsud radost, jaz pa kak pregánjana divjáčina!“ Trepetajôč je stópo v bližnjo góščo. Nej je mogo na tó misliti, ka bi v etoj nóči nadaljávo svoje vandranje; té na nóvo spádnjeni snég bi

Oča: Bogme je tak biló. Koga odpústiti, či je pošteni delavec bio: je nē biló čúti. Ešče i ti vraglivi lajkošje so dôbili delo.

Palko: Kakda bi tak mogao po tom dobre vóle, veselí bidti? Ka máram jas za Božič! Za vero sem se i do etiga mao nē dosta brigao, po etom toga pa ešče menje. Drúgi človek dobro sit, z-punim bankolárišom, se pri péči sedéč, segréva . . . jas pa brezi krajcara, z-práznim žalódcem, z teškimi misli obteženi, se naj veselim Božiči? Tó bi že ja nē bila pravica!

Mati: Potróštaj se, Palko. Či dnes rávno tak žalosten Božič máš, Bóg te pomore. Dobiti znás nahítroma delo, vém si tí nē ni manják, ni lajkoš.

Gyüri: Jas túdi tak mislim, Palko, ka se vse na dobro premeni. Že boš vido, ka boš se ešče tí sam nad se bom smehao za volo deněšnje tvoje cáglósti.

Oča: (Na vóra g'eda) Mati, jeli nezamúdijo deca cérkvi?

Mati: Bogme vrémen tá ide, morete se paščiti. (Odhája.)

Oča: Bogme jas túdi ešče dosta posla mam, samó idte, idte vu cérkev. (Odhája.)

III. pokaz.

Gyüri i Palko.

Gyüri: Palko, hodi tí túdi znamí vu cérkev.

Palko: Jas? — V-cérkev? Kak moreš tákše misliti? Dnes so mi odpovedali delo i k-tomi ešče naj vu cérkev idem? Komi se naj veselím — pové mi? Naj Bógi hválo dam, ka so me vó lúčili?

Gyüri? Tí si nepremišlávaš prav. Mí nigdár nevěmo, ka vdárci, nesreče i varděvanja kakšo dobróto skrivajo za nás?

Palko: Tí si nepremišlávaš prav, ár z-mojega odposlanja nebode shájalo drúgo, kak tó, ka bom strádati prisiljeni.

ga ovado. Potégno se je záto v edno, že od inda poznáno kučo, tam se je zavléko v eden kôt i zadrémo. Gda se je zbúdo, ga je mantró glád i mraz. Na tó je mislo, kelko bôgše njemi je bilô v temnici: tam je meo dônok toplo pos telo, segrevajôčo péč i zadostno hráno. Pomali so se njemi vlekli minúte i vôre, den se je nje mi zavléko v celo vekivečnost. Zorilo se je. Ed ne drúge nôči ne bi mogo več eti prestáti. Na srečo se je vrémen na toplo obrnôlo i snég se je záčo topiti. Tak je skončo v sebi, nadaljaváti svoje vandranje.

Ali naskori je popolno zablôdo v ednoj kmičnoj nôči. Brezi cila i misli je stápo v svoji slabi črêvľaj po blatnoj cesti, z drevja je pa ká-pala na njega voda. Kakše tri vôre je že pre-hodo. Skrbno se je ogibo vesúc i hiš. Edino, ka ga je sréčalo, so bile edne lesene sani, štere so z ôzdaleč začútím zvonénjem drsele po friško zmrzénjenoj pôti. Za vôglom je prišo k ednoj samôtnoj hišici. Previdno se njěj je približo i je prék okna zagledno nasledívajôči kôp: pri péči je sedo v naslonjáči eden moški i je spao. Ed-na ženska, štere obráz je nej ovado njénoga či-nénja, je bila zaposlena s tem, ka je krasila má'o božično drevesce. Za stolom je sedelo trôje mále decé: dvá sta odprti ôči poslúšala trétjega, ki je z edne knige čteo. Poslúšálec tam vónej je nej mogo vsega čúti, ali zadosta ka je spozno, ka se je šlo za tisto stáro božično zgodbo od prestrašeni pastérov na pôli. Zdaj se je samo pá

spôto: svéti večér se je približávo. Toplôča je obišla toga prezéblenoga. Jeli náj ne popústi tomí občúténji? Zamišleno, naprávleno! Komaj je dete dokončalo: „i med lúdmí dopadnénje“, je začno s tihim glásom popévati: „Oh veselí božiční čas!“ Ešče je nej dokončo, že se je po-kázó pri odprtom okni kmet i je po krátkom spítávanji notri pôzvo čúdnoga pévca. „Ženska“, je pravo, „dáj tomí človeki mléko, on je lačen, i náj bude konec tvojega jôkanja! Vidiš, jestejo lúdjé, šterim ešče slabše ide kak nam!“ Začnoli so se zgučávati i tühéneč, ki se je med tem k stoli vsé, je že vse zvedo: slaba žétev, nesreča pri mári, zaostánjena dáča i intereš, za Nôvo leto ekzekúcija, če se do tistoga mao ne pláča — to je bila ona nevola, štera je s tak málim zadovolnim lúdem dônok nej dopústila božične radostí. Kama se náj obrnéjo, če do s svojov decôv na cesto lúčeni? Pobegnjenomi robi je do dna srcá ségalo eto pitanje. „Kelko pa potrebujete zdaj včasi?“ je pito. „S pár stô márkami bi se rěšili nájvékše stiske,“ si je zdéhno môž. Nêmo je sedo tühéneč na klôpi za pečjôv, premišlávajôči, kak bi se dalô eti pomádati. Na-ednôk pa, kak da bi se z sna prebúdo, je pravo s slabim glásom: „Jaz vam znam ete pénez spraviti.“ „Ali za Božo volo, nej po krivičnoj pôti!“ je právla ženska, štera je do séga mao nêmo poslúšala. „Nikaj tákšega“, je odgôvoro te čúden gôst, „jaz sem istina eden rob, ki je odskočo s temnice, ali 500 márk dobi oni, ki

Gyüri: No, dobro, dobro, že bomo vidili. Bôgi hválo datí ešče itak máš zadosta zroka. Lehko je pa tó nika nê, ka si zdrav? I kak vidim gvant túdi máš i dnes opoldné si se túdi nasito. Palko: Ka sem zdrav, tó sebi mam hváľiti, ár zdrav žitek živém. Ka gvant i živiš mam, pa sem ga meo, tó je pa mojivi dvé rokê môči i skrbnosti nájem.

Gyüri: Tak gučíš, da bi pravico meo. Ali ka pověš k tomí, či bi se ti, povémo na példo, vu fabriki na ednôk vu glávi zavrtelo i mašin bi ti doli vtrgno rokô? Ali, jeli pômliš ešče lajnsko zimo? Što ti je obarvao žitek, gda si globoko zaspao i káhl rôr se je vô počujnsno i hiža se nam je napunila z čemérnim vogel-nim sopôtom, gázom. Jeli bár li nevedôč se je zgôdilo, ka ti je brat rávno te prišao domô z-drúštva i ešče te je vu slédnoj minúti napô mrtvoga mogôči bio vô na čistí zrák zavléčti, ka si se nê naveke zasapo? Či si je Bôg te zmísio na tébe, ešče te i zdá neostávi, samo neboj nevervani.

IV. pokaz.

Ti prvěši i Jani, klonckajo vôně po dveraj.

Gyüri: Slobodno!

Jani: Pozdráveni! Ka delate? Zaká se žalostíš Palko?

Palko: Mam zrok na tó! Odpústili so me.

Jani: (Prestrašeni fúčne) Tyúh!

Gyüri: Zaman ga trôštam.

Jani: Tó verjem. Jas bi rad vido onoga človeka, šteri bi i teda vervao vu Bôgi, gda njemi na licitácii odájo hižo i vô ga denejo na vedrino. Tebi je lahko gučati. Gvúšen krúh máš pri ôči. Etak je lahko vu Bôgi vervati i pobožen bidti. Gyüri: Ne mislite, ka záto mam šegô Bogá mo-liti, naj me nevôle nedoségnejo, nego záto, naj med vsákím nástajom, vu vsákóm pripetjě ob-stojim.

Palko: Da že pá vu visikosti hodiš!

Jani: Vsáki tak imenüvani Bogábojéči, pobožen človek je naivni. Pově mi: vu kom nega srdi-

me prek dá žandárom. Té pêneze lahko na meni zaslužite. Dajte me samo zgrabiti! Z grozov so glédali na njega velki i máli. „To nemremo spréjati“, je pravo kmet, „tô bi krvi cêna bila.“ „Nikša krvi cêna!“ je odvrno pobegnjenec, „či je vam s tem pomagano, se rad nazájpovrném v temnico. Žitek sloboščine za méne tak nema nikše vrédnosti. Tirani i pregánjani biti kak Kaïn — to nemrem duže prenositi. Temnica je že du go lét moj dôm. Tam mam, ka mi je potrebno, več pa neščem. Tak se nemrem toga ognoti, ka bi me nej zgrabili. Záto samo naprej! Vütro vgojčno pozovte žandára i me dajte pá prek temnici.“ Pri tej rečáj se je smejao te divji človek, kak da bi pijáni gráto od svoje velkodüšnosti. Kmet njemi je pa stiskávo roké, žena je je pa namákala s skuzámi.

Drügi dén - ránč je za svétek zvonilo - je pobegnjenec zvézani i pod močnov strážov obdrüglim prestôpo prag žalostne hiše. Gda so njegovi túváriši jeli to bôgšo, svétešnjo večérjo, je on sedo v kmičnom zápori pri krühi i vodi. Tri tjedne strogoga zápora je dôbo za svoj bég. Ali Bôg je nači skončao nad njim. Že na božično vgojčno so ga zavolo velke vročine prepelati mogli v temnično bolnico. Zdravnik je najšo vužganje plüč, štero se je pa nê dokončalo z náglav smrtjôv, nego ga je pomali vleklo v grob. Tri mesece časa je meo ešče pripravlati se na vekivečnost i svojega žitka zgodbo, zôsebno pa svoj bég i njega čüden konec dojspisati. V njegovom

zablodjenom, kmičnom žitki je njemi kak eden srebrni trák svêto oni den, gda je on — te zavrženi i pregánjani — ednoj žmetno stiskávanj držini mogo kak pomagájôči angel pripraviti veliko božično veselje. Ešče več: áldov, šteroga je doprineso, njemi je olejkôto i zapečato vero v onoga, ki je pláčo njegov i cêloga svêta dug.

Božič.

I.

Zvonovje zvonijo
I pesmi donijo:
Božično hválođavanje —
V mojoj máloj rojstnoj vési
Je krepko v Bôgi vervanje.

Vsaki človek ponizno,
V srci lübeznivo
Se vtóni te svéti den v sé' —
V tô mojo málo rojstno véš
Jezuš blájženstvo prinesé.

Prôti cerkvi bëli
Ide mládi, sêri,
Kak deždž — v dúgom šürkom rédi —
V mojoj máloj rojstnoj vési
Hválo dájo Bôgi v nébi.

Tak da bi tú doli
V zemle túžnom dôli
Milost Boža zdaj tú bila —
V mojoj máloj rojstnoj vési
V srcaj dnes radost prebiva.

tosti, bojznosti? Kakda moreš tákše želeti, ka što stráda, sükešino trpi, naj on v radosti diči Bogá?

Gyüri: Zagvüšno je k-tomi velika dühovna môč potrebna. Ali tô edno dönok vsáki more včiniti: k-Bôgi se more vrnôti za pomôč. Ár bi teda uprav lahko bilô eti na zemli živetí, či bi vsákoga vervájôčega človeka žitek vu obilnosti, vu blájženstvi, brezí vsega trplénja vu dobrôti, vu nasladnosti plavao. Teda bi dosta lüdi za kšefta volo pobožni bilô. Zveličanja pôť je vôska i brasklava, z trplénjem napunjena.

Palko: Samo niháj, Gyuri! Vidim, ka si se spoj zamrežo i zapleo vu tá dugovánja. Li veri, samo meni dáj mér z-têmi dugovánji. Jas po drügoj pôti iščem svoje blájženstvo, či tak ka rávno jeste tákše.

Jani: Popolno pravico máš, Palko.

Gjüri: Znáta ka? Dénmo na stran i na nezgodjeno tô zgovárjanje i hodmo vsi trijé vu cêrkev.

Palko: No eto pa uprav nebomo činili.

Gyüri: Vište, etakšega hípa na Božič se i to nájokornêše srdcé zméhči, zaká ščéta rávno vidva — šteriva sta ešče mládiva — vájna srdcá tak obrtdnoti?

Palko: Nezameri nama, Gyüri, ka sva povedala, sva povedala!

V. pokaz.

Ti prvêši, Anuška notri stôpi.

Anuška: Gyüri, krédi ste? Zamüditi náidemo!

Gyüri: Preci idemo. Li samo po knige bežim notri. (Ide.)

Jani: Jas túdi morem íditi. (Hitro odhája.)

VI. pokaz.

Anuška: Kapa, Pali, vi nedte šli vu cêrkev?

Palko: (Na tihoma.) Nê sem račúnao.

Anuš: Škoda. Milüjem vás, Pali, ka ste nateliko na drügo pôť zavdarili.

Palko: Ne želém cêrkvi.

II.

Váraša lárma, krič
 Je ně lepší Božič.
 Dobro bi bilô svetiti
 Tam na vési, v beloј cerkvi
 Na tiho, verno moliti.

I dobro bi bilô,
 Či bi človek vse tó
 Zbrisati zno, pozábíti,
 Ka je za njím, preminôče
 I znôva, kak děte, biti!

Kak dobro bi bilô,
 Če bi vervati zno,
 Kakpa málo děte verje —
 Z tem světom se vözmeriti,
 Nájti Bogá, zveličanje.

III.

Či bi tá božična
 Vera v srcaј bila,
 Bláženost bi kraljivala;
 Človek bi „človek“, bio znôva
 I ne bi bila Golgota.

Edna móč velika
 Bi svět prehodila,
 Ne bi bila drúga vera:
 Moliti Bogá vu dühi
 I prav líbiti bližnjega.

Po vs. Ady E. posl. Juventus.

Spômeník Gustáv Adolfa v Lützeni.

Ob njegovom 100 létnom obstoji 1937. nov. 6
 (Poslao: Kološa Jánoš z Nemčije.)

Spomin na Gustav Adolfa švédskoga kralá nás vu eti dnévaj páli proti Lützeni pela, gde je te krao 1632. nov. 6. vu boji proti Wallenšteini spadno. Ete spomin je tak živ i neizbrisani, kak skoron niti na ednoga drúgoga velikána hištorije. Vsáko leto nov. 6. vküpride lépo nemško i švédsko správišče na pláci v Lützeni, ide vu světešnjem hodi k Gustav Adolfa kapeli i se spomina vu nemškom i švédskom jeziki držáni predgaj z toga velikoga bojovníka za vere i dúšnevěsti slobodščino. Tó je vsáko leto tak, i tak je bilo nepretrgnjeno sköz stotin lét. Svetüvanje je posebno znamenitost dôbilo 1932 leta, na 300 létni dén smrti. Tak je bilo tüdi pri 200 létnici svetüvanja 1832 leta.

Sköz 200 lét od Gustav Adolfa smrti je oznamenüvao prôsti polski kamen približno mesto, na šterom je te krao svoj žitek nihao. Kralá adjutant, Erichson, ki je na stráni kralá oranjeni bio i dugši čas tam ostao, je z pomočjöv 13 kmetov spravo tá vu njivi najdeni kamen. Veliki je dnesdén račun spomenkov i spomínski tábel na Gustav Adolfa v Nemčiji, eden profesor ji na 400 šaca. Ali ešče pred ednov stoninov je snážo rávno to mesto njegove smrti samo te polski kamen. Mislili so si toti eti i tam té že na tó, ka njemi eden spômenek postavijo. Ali

Annuš: Ali dnes je Gospon Kristuša rodjenje.

Toga hípa se ešče te nájhüši človek spokori.

Pali: Ně je etakšega siromaškoga proletára svétek tó.

Annuš: Blóдите. Ete svétek je rávno siromákov svétek.

Pali: Dober je vam, Annuška. Ví verjete, bláženstvo i mir nosite vu srdci. Ali vidíte, jas sem kak doј pobráni trs. Nemam nika. Meo sem jas tüdi žitka volo. Rad sem delao. Tó mi je bio žitka fundament. Zdá pa tak čütím, ka sem višešnji na etom světi. Hej, da bi jas tüdi zadovolen i blážení človek mogao grátati!

Annuška: Ali Pali, ně se je slobodno nateliko v cáglost püstíti. Ka bi nebi bili vi ednók ešče zadovolen človek? K-tomi je samo edno delo potrebno. Nepüstíte vö z-svojega žitka Bogá.

Pali: I ví tak činíte, Annuška?

Annuška: Tak. Ně je žitek tak kmičen, ka bi se nebi našlo v-njem kaj radosti!

Pali: Oni so jáko blážení, Annuška i tisti tüdi, ki okóli nji živéjo. Mogóče bi si jas tüdi tak premišlávao i čüto, či bi me štoj na tó návčo. I ka naj odkrito gučím, z vezdášnje mladézni žitka rávno tó falí: vera, štera pri nás jeste. Strahšnikov videnje mantrá dnesdén ves mladézen, nevidi ščista i záto tó tüdi nevidi, ka ž-njenoga žitka rávno nika tákšega falí.

Annuška: Vidíte Pali, stanoviten, odkrití guč je vsígdár dobra pôt. Jas dobro znam, ka bi se ví tüdi radi za nikaj tákšega prijali, v-kom se nemre vkaniti.

Pali: Či bi me na tó štoj návčo . . . (Natihoma)
 Či bi me vi Annuška návčili . . .!

Annuška: Na koj mislite, Pali?

Pali: Nevüпам vöpovedati, vém niti nemam juša k-coј. Že sem tak svoj žitek skváro!

Annuška: Vište Pali! Prvle sem vas pohválila, ka ste odkrito gučali, zaká negučíte zdá tüdi tak?

tisti, šteri so spominaje na Gustav Adolfa gájili, so etoga mnénja bili: či človek dale neživé v srđci ľudstva, či njegova dela gori neobstojijo v spominanjí, či hištorija dično neovekiveči njegovo imé, té nebode spodoben niti te najvékši spómenik, ka bi ga od pozáblenosti ob-čúvao.

1832. nov. 6 ga je lépo správišče obhájalo 200 létnico smrti Gustav Adolfa. Lí tá je dála priliko, ka je z Leipziga zišla misel, naj se tomi vereboriteli za ves prišestnost spómenek postávi. Ogvúšani so bili v tom, ka či pošťuvanje do toga vópreminóčega ešče po 2 stotini tákši spómenek zahteva, ka té tēm bole nepreidóči bode. Prav za prav so ešče itak nē želeli, kabi v zvóněšnoj formi státi viditi spómenik. Záto je nastánola z tak zvánoga „Seksar“ podpišťuvanja Gustav Adolfa fundácija, štera je stiskávaním verebratom, náimre v zvónski orsáčaj, pomoč méla prinesti i v štere iméni ešče dnes túdi daleživé spominanje na toga švédskoga kralá. Dónok tó želénje, naj se túdi zvóněšnji, vidni spómenik pošťuvanja goripostávi, je več nē obnēmilo i rávno letos pred ednov stotínov, 1837. nov. 6. je prišao on dén, na šterom je obri prostoga polskoga kamna nóvi, umetni železen spómenik postáveni, naj guči potomcam, ka so njihovi očáki po cěli 200 létaj nē pozábili, ka je šteo i včino i s svojim žitkom zapečato te veliki krao.

Med velikim táljemánjem je bio spómenik posvetšen. Spómenik má ete napise: „Eti je spadno Gustav Adolf 1637. nov. 6. — „Gospodna boje je bojúvao.“ — „Bóg nam je nē dao dühá bojznosti, nego zmožnosti i lúběznosti i trěznosti.“ — „Naša vera je ta obládnost, štera je ete svět obládala.“

70 let sledi, v 1907. leti, je pólég Gustav Adolfa spómenika postávena edna kapěla, gde se vsáko leto nov. 6 ga drži spominska ósvetnost. Na eto posvetšeno spominsko mesto vsáko leto na stotine prihájajo nemški, švédski i drúge národnosti evangeličáni ino se spominajo na toga velikoga vere boriteľa.

Mladinski tjeden v Puconskoj gmáni.

Fárno mladinsko društvo je letos obrvim svetilo mladinski tjeden, šteroga cio je bio nádnosti našo evang. mladino k deli na verskom pólí, na šterom smo tak zaostánjeni.

V nedelo nov. 21-ga je naša mladina v preci vékšem računi prišla v cěrkev, kak ove světe. Redovék svetúvanja se je po predgi začeo z odprtním góvorom predsednika društva Filisar K., šteri je v pár rečáj obrazložo cio toga tjédna. Koncovi je goripózvo našo mladino, naj nesebično slúži svojoj veri i našoj odičenoj cěrkvi.

Za tem je odbornica Godina Gizela interesantno naprédávanje méla od vezdášnje stáve

Pali: Vidíte, Annuška, ví niti nemrete k meni zavúpni bidti, ár vidíte na kak slaboj podlagi stojim, eden vdárec me preci na nišes správi...

Annuš: Znam že, na koj mislite . . . Či gospodin Bóg tak ščé, jas nebudem próti.

Palko: (Z-velkov radostjov) Annuška, jeli se tak slobodno vúpam? Ne odvřzete me?

Annuška: Lehko se vúpate. Vě sva si že v detinstvi zgovárjala od toga. Samo, ka ste se ví od méne odtrgnoli i šli ste po svojoj póti. Vište, jas sem znála, ka nazá k meni pridete.

VII. pokaz.

Ti prvěši i Gyüri.

Gyüri: No k-koncovi so mi tú pesmene knjige.

Lehko idemo. Kama je pa Jani odišao?

Annuška: Domó je šó.

Gyüri: Tak samo dvá ideva. Nezameri Pali, či te tú niháva, ár midva v-cěrkev ščéva idti.

Pali: Jas túdi z-vama idem! (Gyüri čüdüvájóč, gde na Annuško, gde na Palija poglejúje.)

Annuška: No, nika se nečüdúji! Pali de z-nama šó i tak de. Tó je véndar nē kaj nemogóčega? (Posmejáva se.)

VIII. pokaz.

Odzajaj za njih hrbtom po glaženom pokrivi zvoněné drúgačijo.

Mati: No deca, naprě, že zvonijo. (V-ednoj minuti en pár decé na podóknaj božično pesem popěva: „Zdá prihája zveličitel, (70. pesem).

Oča: (Skóz na oblók) Kelko vas je, deca? (Deca: trijé.)

Annuška: Eto máte ništerni ori i jaboko.

Oča: Tá njim dáj, moja či, ete ništerni krajcar pěnez túdi. (Annuška vóide i tá njim je dá.)

Mati: Znáš oča, midva domá ostáneva. Nika malo va z-biblie čtela, kak že od več lét šegó mámo. Ti mládi naj odidejo. (Tě medtém z-notripridóčov Annuškov se naklonijo: Z-Bógom bojđite! (Odhájajo.)

naše evang. mladine, gor pozávajoč jo k vernosti i nasledüvanji Jezusa Kristuša i naši očákov.

Trétja točka redovéka je bila solo pesem Franko Karoline, štera je dopadljivo popévala pesem: „Missionsko pôtnico“. Na harmoniji so jo sprevájali Jonaš Št. katehet. Tomi so nasledüvale 3 deklamácie, štere so razmeto i živo naprê dáli: Franko Šarika, pesem „Ládja vu vihéri“, s šterov nas deklamatorka pobüdjava k deli i verostüvanji nad našov öročinov; Marič Kálman drüštva podpredsednik „Žitka boj“; Franko Gizela je lepo dála naprê pesem „Jezuš, milošče trák“.

Za zaključek so čast. gospod dühovnik oltársko molitev opravili, proséč Nebeskoga Očo blagoslov na delo i dobra nakanenja naše mladine.

Med tjednom so ljubézni dári bili nabérani pri našoj mladini. Vnôgi so lepe dáre prinesli i tak posvedočili svojo gotovost na aldüvanje.

V nedelo 29 ga novembra je naša mladina skupno spöved méla, da tak ponovno posvedóči ono oblübo, štero je položila ob priliki konfirmácie pred oltárom te naše dráge cërkví. Na tom mestí zamerkamó vüpanje i želénje, da bi naša mladina večkrát etakšo ösvetnost svetila!

Odprtni govor pri začetki mladinskega tjedna.

Drági verebratje i sestre! Trdi grád je naš Bog — naša močina! Z božov pomočjov odprém dnes prvi „mladinski teden.“ To je teden, v šterom smo pozváni — vsa mladina naše

evang. fare, da posvedočimo, ka vu nami prebiva vrela vera, ka smo verni oblübi, štero smo položili pred oltárom ete naše odičene cërkví.

Mladinski teden, šteroga bomo svetili od dnešnje pa do prišestne nedele, naj bo svekel simbol reformacije našega verskoga žitka. V tom časi je pozvana vsaka kotruga evang. mladine, da prinese bar kak šte máli dár — v tej dnévaj bodemo pobérati pri vas ljubézni dáre, z šteri nabráno šumo bodemo na cile naše evang. vere i cërkví obrnoli.

Tak vas prosim vse, naj ne zaosáne ni eden od vás, vem vsaki od nás je dužen tüdi na te način svedostvo včiniti, ka je vreden evangeličánek.

Te teden je posvečeni medsebojnimi spoznávanji, vem smo tak po vesnicaj razlôčeni, da ni eden drügoga ne poznamo. Ščemo pa, da postánemo mi mladina puconske fare kem prve edna velka krščanska familija.

Dužnost vsakoga od nás je, da po svojoj zmožnosti pomága i dela z nami, da bode naš teden istinsko velki svétek nás mladine! Sküpnim nastopom pred svetom pokážimo, da smo sposobni samostojno delati, da tak v tom neščemo zaostáti za drüge vere mladino.

Svetüvanje našega tjedna kak si ga mi zamišljamo, naj bo tüdi posvečeno našemi znotrejšnjemi düševnomi premišlávaji v ogvüšanji, da bomo ednók pozváni račun dati za vsa eta, ka smo činili.

IX. pokáz.

(Oča i mati pri péči sedita, v-hiži napô mrák jeste.)

Oča: No, ka se jôčeš, mati?

Mati: (Briše si oči.) Samo se malo ceknem. Nika mi je na pamet prišlo . . .

Oča: No, ka je tó?

Mati: Jeli se pa nespominaš? Pred tresetimi létí na etakši božični večér si mi prišao vögledi i za tívárišico si me oproso.

Oča: Bogme, bogme, rávno tak, da bi li včera bilô . . . Spomínaš se? Rávno smo z-cërkví prišli domô.

Mati: Gorelo je v-hiži božično drévo. Potom si ti naprê stano . . .

Oča: Bogme, bogme je dávnó bilô. I jeli, kak blájženo je preteklo tá tē treseti lét?

Mati! Vsígdár sva lepô v-míri živela.

Oča: Ali jeli znáš mati, zakâ sva tak dúga léta vu míri lepô živela? Víš, jas sem tüdi tákše fajte mladénc bio, kak je ete Pali. Okornoga

srdcá i divjega znášanja, tak sem si premišlávao, ka je vadlúvanje samo fabula, lüdi zape-lávaje, záto sem nika nê dao na njé i na Bogá tüdi nê. I ti, moj stári pár si me na nika tákšega navčila, štero je nájnoga lëpoga mirovnoga žitka vretina bila. Navčila si me, ka Bogá nesmimo vkraj odkapčiti z našega človečega žitka. Njega z-sebom moremo nositi vu žitka potüvanji. Ti si bila moja vučitelkinja. Z-radostjov vidim, ka so nama deca tüdi vu Bôgi vervajôči, pobožni lüdjé. I jas sem záto nê stráh za njé.

(Na podôknaj se z-edni gôsel edne cigajnske nôte božične pesmi glás čüje. Po cigajnskom popévajo: „Z-nehés rëč večna prihája“.)

Mati: Nini, Áči i Náči sta nás pozdrávlát prišla. (Vô na okno njima ercé: Hodta notri.)

X. pokáz.

Náči: „Dober šrečin vičér vam Bùg dá! Já! Já! Já! je mruzlu!“

Áči: Komaj sem igrao. Pršti šo mi skrepeneli i od velke megle šem glášov nê mogao viditi.

Toga tjedna najdragša korona naj bo skupna spovid, da ponovimo ono oblübo, štero smo pred leti pred etim oltarom položili.

Končam z vüpanjom, da bodemo vsi prezmili i sprevidili dober cio i da tak k leti bodemo v vekšem računi svetili té naš svetek. (Dale.)

Písma naši domačinov z tühine.

V. poštüvani g. Farar! Najlepše se Vam zahválím na rédnom pošilanjí D. lista, pa Vam želim dobro zdrávje od g. Bogá, ka bi nam ešče dúga lëta se skrbeli z našim ev. štampom. Več napreplačnikov sem në mogo spraviti, ar tej šteri so eti bliže, domô idejo. V D. listi vsém poznancom i celo j rodbini veséle svëtke i srečno nôvo leto želim. — *Kološa Jánoš (Nemčija Puconci).*

Drágl gospod Dühovnik!

Oddaljena od svojega míloga dôma i dráge cërkeve Vam pošilam vnogo pozdrávov i želim vse najbögše. Pred pár meseci, gda sem jemála moj krstni list, ste me pitali, či bodem kaj písala. Obečala sem, pa to obečanje ščem dnes spuniti. Z-radostjov Vam naznanim, da sem eti v Nemčiji med samimi evangeličáni, pri ednom kmeti, gde se mi dozdej, hvála drágomi Bôgi, godí dobro. Ešče veselëša bi bila, či bi méla poznáte, štere sem že domá poznala, ali v bližini mam samo pár z Goričkoga kraja. Teško mi je, da je túdi moja mlájša sestra v Deutschlandi, pa na

žalost daleč od méne, da se nemreve viditi. Naša cërkev mi je túdi, na žalost, zadosta daleč. Edno vöro hôda. Párkrát sem bila v njej. Neprijétno mi je, ka eti ji túdi dosta svétešnji dën na delo ponüca i právijó, da r. katoličáni ido vsako nedelo v cërkev, nej evangeličáni. Moram njim pa priznati, da túdi preklinjati se jih ne čüje, kak to, na žalost, domá po naši vesnicaj se čüje. Minevajo dnévi i mëseci, da túdi jas nika nevém od naše dráge cërkeve. Záto ščem prositi g. farara, da mi pošilajo naš „Düševni list“, naj jas túdi, čerávno samo z dühom i mislami, bodem bliže naše dráge fare. Moji roditelje so mi písali, da v krátkom bo túdi naš [kalendari zgotovleni], pa bi jih túdi prosila eden falat. Poleg toga bi pa túdi rada aldüvala eden máli dár i to 10 din. na Gustav Adolfa društvo i 10 din. na naše Žensko društvo. Vu vüpanji, da mo palik skoron čtela naš Düševni list, šteroga sem vsigdár rada čtela, Vas prav lepo pozdrávlam i ostánem z Bogom Vaša fárna deklina: — *Štplč Jolánka (Gorica).*

Visikopoštüvani G. Dühovnik! Primlite moje srčne pozdráve z ete daléšnje Nemčije. Nadale se Njim zahvaljüjem na rédnom pošilanjí Düševnoga lista, šteroga s tak teškim srcem čakam vsaki mësec. Ešče bi ji proso, ka bi mi ese poslali eden Evangeličanski kalendari. Jestó eti túdi evang. kalendarje, ali po nemškom jeziki, pa je záto prav nerazmim. Moja düšnavëst mené, na to

Oča: No hodta li notri, eti máta eden napitek vina.

Áči: (Prime kupico) Gušpudin Bug vas naj živi, dober vért i vertinja, dusta lét ino vuma več dobra dá, kak žilëta, z-šteruga Áči cigan tudi dobi. Dáj gušpudin Bug, ka te vsedugu në gustüvanje slúžili, na šterom de naša bunda igrala (vö spijé)

Náči: Daleč od vás hodi vsáke féle kiga, Od dvá centa više se podkrmi svinja; Ogne se vás vsáke féle beteg, hodič: V zdrávji vás pá náide kleti svéti Božič! (Vöspijé vino.)

Mati: Eto máta edno malo božični pogáč, nesta je rojkam.

Áči: Bug vam lepü plati. (Obá odideta.)

XI. pokaz.

Ti prvëši i Jani.

Jani: Gde je pa Pali? Dober večer! Odpüščenje prosim, ka sem se vu velikoj sili ešče pokloniti pozábao.

Mati: Vsi so v-cërkev odišli.

Jani: (se sahsivši) Palko túdi?

Oča: On túdi. Ti bi túdi tam mogao bidti!

Jani: Tô je nemogôče, Palko je në šô v-cërkev.

On drúge ideje má.

Oča: Ž se bom je nesao ideje túdi.

Jani: Te pa lépo dobro nôč (hitro odhája).

XII. pokaz.

Annuš, Gyüri i Pali nazá pridejo z-cërkvi.

Annuš: No že smo domá! Dosta nas je biló v cërkvi! Vsi so nás glédali.

Pali: Zagvüšno záto, ár je mené že dugo lét nišče në vido v-cërkvi. (Tíhoča) Ali rad bi drúgi človek grátao. Eti privás, Gyüri báček sem nika sküso. Tô, ka je vera në samo püstna rêč, nego žítek. Rad bi do etiga mao vadlúvajôče moje štimanje, ideje spregledno i prebrodo. Jáko dosta čakam ino se trôštam od mojega žitka nôve premembe. Rávno záto,

vlečé, naj mam naš kalendari, šteroga že dúga léta čtem, pa zdaj túdi brezi njega ne ostánem. Poslao sem túdi na cérkev 10 din. i na goridržanje Dúševnoga lista 5 din. Zdaj pa ostánem kak veren evangeličan — *Ernest Šavel (Vaneča)*.

Prečastiti g. Dúhovnik! Nájpšše se zahvaljujem Njim za vse Njihove trúde, za vso Njihovo goréčo lúbézen, štero májo do méne, ki sem otepena po toj daléšnji Franciji. Nájtopleše pozdráve pošilam Njim, pa zednim túdi pozdrávím puconske fárnike, posebno pa moj rod i vse moje poznance. — Gda lastvice začútiijo díh hladne jeséni, se zberéjo med drúgim túdi na cerkveni zvonikaj i se potom napotijo na jug, v topléše kraje. Gda pa začne segrevati sprotolesnje sunce, se pálik povrnéjo v stára gnezda vse, štere ji je nê pogúbila dúga pôť, ali nevarno življenje i s svojim cvrketanjem prinášajo blagoslov k vsákoj hiži. Túdi moja pôť v túhino je spodobna. Trúдне od dela so moje roké i v nočnoj samoti jóče moje srce. V túhini vso mladost sem zakopala. Túhina je moja mačija, óna se ne briga nej za moje telovno, nej za moje dúševno zdráve, óna šče ponúcati samo mojo móč. Večkrát mi je tak, ka bi se rada vrnila domô, gde sem se rodila, gde se mi je zibelka zíbala, kama me véže telko lépi mladostni spomínov. Kak rada bi posebno zdaj tam med mojimi lúblénimi bíla i žnjimi navkúpe blážení Božič svetíla, vso skrb, mantro i trplénje pozábila. Záto, g. dúhov-

nik, spómente se té svétke na méne, ár sem da-leč od naše Bože hiže med tihinskimi katoličáni. Žmetno čakam vsaki mēsec Dúševni list, šteri me vsigdár obeseli. Naj Njih očúva Bóg v želnom zdrávji, da bodo nadale obiskávali s svojim listom vse svoje ovce v túhini. — *Filšár Irena (Vaneča)*.

Visiko poštvani g. Dúhovnik!

Torej čas mi je, da se spomnim ž Njih záto, ka dén za dnévom táide i se je potégno dúgi čas, ka sem Njim nej poslála ednoga pisma, štero je pa dúžnost od méne. Torej naj sprimlejo nešteto pozdrávov i obednim Njim túdi želém veséle božične svétke ino srečno nóvo leto, štero bom jas že obdrúgim svetila eti v túhini. Ali bole bi se občútilo veséle moje srce, či bi svetila té blážení Božič v svojoj domovini, ka bi lehko z veseljom šla v Božo hižo, nej tak kak eti, ka je že minolo leto dni, ka sem nej bíla vu Božoj hiži. Ali itak si domá z cerkvenimi pesmami i z molítvami tak tá sprevodím ino túdi z Dúševnim listom te svétešnje dnéve, ka si ga vnogokrát v roke vzémem i ga po pétkrát prečtém, naj si razveselím moje srce. Nadale njim naznánjam, ka sem se spómnila z Bože hiže z málim dárom. Poslála sem na cérkev 10 din, na nesprhlivi vėnec 10 din, na Žensko drúštvo 10 din i na goridržanje Dúševnoga lista 15 din. Zdaj pa sklenem eto moje písmo i Njim želém, da bi preživelí vnogo lét i glásili Božo rěč ino razpošílali té Dúševni list, šteri nam je zlát eti v túhini. — *Varga Maríja (Francíja Puconci)*.

predrági stariše, dopústite mi, da vašo vrlo čer, Annuško oprosím sebi za príšestno túvárišico. Ona je, od štere mojega dotéšnjega premišlávánja i žitka premémbo čakam i vidím.

Mati: (Se zaskuzí) Čúješ óča?

Óča: Ka pověš mati? Dámo njemi jo, ali nedámo? (prijaznívo) Odgovori!

Mati: Jas tak mislím, ka Bógi prijétno delo bude, či pověmo, ka njemi jo dámo. Naj bude nad vama nájni blagoslov, deca!

Annuška: (k-Pali-i) Vídiš, Pali? Dónok jeste Boža skrbnost. Sedem dúgi lét sem Bogá molila za tébe, naj se nájdeva. Víš, ka Bóg nenihá oni, ki se vu njem vúpajo i vu njem verjejo.

XIII. pokaz.

Ti prvěši i Jani.

Jani: Dober večér vam Bóg dáj! Nevzemte mi za húdo, ka sem pa nazáj k-vam prišao. Nemozem se rěšiti od Bočičnoga občútenja. Vse-povsud vópresvetlene obloke i popěvajóče lúdi vidím. Nemrem nikak prenositi. I tí Pali si túdi popústo, zdá tak nemam nikoga, z-kim

bi ete večér tá potrošo. Tí túdi tákši bodeš, kak tí drúgi!

Pali: Znáš Jani, paščo se bodem. Istina, ka zdá ešče bliže stojím k-tebi, ali na tom bodem, da tí drúgi štilmanje túdi presámnam. Tak mislím, ka nê samo mí mámo pravico, nego na ovom stráni túdi zná bidti. Víš jas po etom toga nebodem spoj nateliko okoren, hito mo si priskrbeti mojoj dúši mirovnost. Témbole, ár sem sebi žitka pár túdi gornaišao.

Jani: Z-rečjöv tí i Annuška sta záročnika? No tomí se z-srdcá veselím jas túdi.

Óča: Jani moj sin! Tí túdi samo edno falingo máš! Od vsé čednéši ščeš bidti. Tak mislíš, ka vse znáš, kare znati trbê! Ali edno dónok nevěš, kakšté so tí bár pamet vó osnóvili. Nevěš, kakda de človek zadovolen. Samo tí naj edno povém: brezi Bóga nikak nê! Zdá pa ostani ete večér eti pri nás!

Jani: Jáko lépo vam zahválím pozvánje, tú ostánem. Mogóče bom se ednók jas túdi veselío Božiči!

Óča: Vsegavěč boš se.

(Konec.)

Rázloční máli glási.

Radosti glás. „... i zvao boš imé njevogo Jezuš, ár On zveliča ľudstvo svoje od grehov njegoví.“ (Mat. 2, 21.)

Důševnoga Lista vsem čitelom ino vkuřdelavcom i řritelom blážene božične svétke — i od Bogá blagosloveno srečno nóvo leto želé *Reditelstvo.*

Nóvi létnik. Z zahválnostjov próti Bógi začnemo nóvi létnik našega lista. Bóg ga je do tega mao blagoslávao. Kelko dobroga semena smo skóz njega sejali vu človeča srdca. Bárbi potomtoga ešče vu veči hižaj najšo prijaznivo goriprimenje ino bi póstao tanáčnik i pomočnik našim evangeličanskim bratom i sestram! Z lúbéznostjov prosimo vse čtenjáre, naj hitijo vréd spraviti svoje naprěplačilo i naj vrélo poráčajo náš list svojim prijátelom ino poznancom. — *Reditelstvo.*

Nekúpte si drůgoga kalendarija, nego vsáka evangeličanska familija si naj správi náš lépi „Evangeličanski Kalendari“, vu šterom páli dosta interesantnoga, návučnoga i hasnovítoga čtenjá jeste.

V Norvegiji so nov. 24—28. svetili 400 letnico razširjenja reformacije.

Angleško i Zvónešnje Tůváriřtvo za Biblije je že vu 1000 jeziki vóđalo biblijo. Samo vu Južnoj Ameriki so v pretečenom leti 535.000 biblij razširili.

Znameniti dátumi v december mēseci.
1594 dec. 9. se je naródo Gustav Adolf. — 1520. dec. 10. je Luther Marton zežgao prekletstva bullo pápe. — 1799. dec. 16. so zvezali mér v Linzi. — 1552. dec. 20. je mrla Luther Mártonova, Bora Kataléna. — 1606. dec. 29. je mró Bocskay Štefan. — 1384. dec. 31. je mró Wiklef Janoš. — 1621. dec. 31. so zvezali mér v Nikolsburgi.

V Nemčiji póleg Bielefelda bodoči Bethel, svetovnoga héra evang. lúbézní nástava je v pretečenom leti 27.741 ľudí obravnávala i vu 2,144.048 slučáji je hitila na pomoč tím potrěbnim. Vu závezki diakonis materske hiže ete nástave je 2418 diakonis delalo.

Na Slovařkom v Toporuc vési je 46 hiž pogorelo. Tůdi evang. cérkev je plaménom na áldov spádnola. Na ósvetnostaj Gustav Adolfa drůřtva v Crvenki so vsi offertoriumi tém nesrečnim verebratom podeljeni.

Amerikanska evang. cérkev přišestno leto bude svetila 300 létnico svojega obstoja. Zdaj má 12.843 důhovnikov i 19.868 gmán.

V Izlandi 102 evangeličanski důhovnikov je vu službi. Že skóz let nega důhovnikov v 13 gmánaj.

Na svetovnoj raztávi v Parizi se je „hiža biblije“ preveč velkomi obiskávající radůvala. Odali so 28.900 Nóvi Zákonov.

Přišestni Lutheranski Svetovni gjúlěš v 1940-tom v Ameriki bude. Začne se 1940. okt. 31., dokonča se 1940. nov. 10.

V Kini je med misionármí 12 švédski misionárov premínolo.

Samovolni dári. Na goridržánje Důševnoga Lista: Kološa Ivanova Šalamenci 2 d, Šiplič Mikloš Gorica 2 d, Šavel Ernó Vaneča (Nemčija) 5 d, Kodila Liza i Marija Markišavci (francija) 10 d, Rátkai Vilma Sebeborci 10 d, Pápič Franc Morávci 4 d, Bencik Karoly Moravci 5 d, N. N. Moravci 20 d, Škalič Dežó š. upr. Moravci 11 din. — Na nesprhlívi vėnec Luthárove Flisár Šarolte: Kodila Vilma Moščanci (francija) 10 d, Flisar Karolina Rankovci 10 din. — Topla hvála vsem!

Kůhar Jánoř †

Po dugšem vehnenji je nov. 24-ga vu 68. leti svoje starosti zaspao vu Gospodni Kůhar Jánoř, přištimani posestník i gostilničar v Puconci. Njevoga odselitěv je našoj cėrkví tůdi zgůbíček, vėm jo je on s svojov krepkov verov, lépov znánostjov, toplov lúbéznostjov i nevkleknjenov evangeliomskov ogvůšanostjov slůžo, kak skóz 17 let veren přeřbiter i kotriga računskoga stolca puconske fare i kak skóz 3 léta kotriga predstojnířtva Gustav Adolfa podpornice v prekmurskom seniorati. Hválímo nébe Gospoda, ka je njega nam dao i z zahválnim poštvánjem bomo njegov spomin varvali.

Visika starost. Dec. 7-ga je z Andrejec domó ódiřao Kardoř Ivan vu 92. leti svoje starosti. Bio je skrben vért, záto ga žalůje familija, med njov sin Šándor, reditel „Amerikanski Slovincov Glás“ novin; lůden veřčan, záto je bio više 30 let ritar; veren gmánar, záto je bio skóz 23 let veřki kurátor; vedrnoga dúhá krstřeník, záto je bio dúga leta kak přédnjen pesmar, obeselitěl túžnim srcam. Blagosloveni bojdi njegov spomin med nami!

Osební glási. Z dekretom g. ministra prosvete od 5. novembra je póstávljen za učitelja Hodoške šole g. Cjpoth Franc iz Polane. — Iz Bodonec je premeřčen v Fokovce za uvpravitelja g. Kůčan. — V Kupřince je premeřčena ga Štubel Benko Marija iz Cankove. Vsem tem neumornim, ambicijoznim

i odličnim našim evangeličanskim delavcem želimo obilo uspeha na verskom i prosvetnom polji našega národa! — (Opomba uredn.: Kak smo sledi informirani, bi praj gospa Štubel Benko Marija mogli biti premeščeni v Krog na lástno prošnjo, vendar so to nikší nadúhtí verski nestrpneži zavérali zavolo evang. vere, čerávno sojo na kroškoj šoli túdi evang. deca. Je resan bláznost! Ka bi pa mí pravli, gde na naši 100% evang. šoláj sami katoličanski učitelji včijo našo deco! Strpnost je túdi znák kulture i napredka!)

Turobni glási. Zádñji mēsec so se z Puconske fare odselili vu večnost ešče: vd. Kuzma Ana, roj. Sinic v Pužavci, stara 73 leta; — Podlesek Šándor sabolski pomočnik v Pečarovci, st. 25 l.; — vd. Šoštaréc Franciška, roj. Vratarič v Puconci, st. 77 l. — Naj májo sladtek grobski sēn i bláženo goristanēnje.

Turobni glási iz Gor. Slavečke fare. Zadnje mēsece so ostavili eto márnó túhino: Bertalanič Alojz, oženjen, iz Gor. Slaveča, vu 43 l. st.; Mihalič Mihal, oženjen, iz Gor. Lendave, vu 87 l. st., i eden otrok. — Naj počívajo tiho vu vrti mira!

Mrtelnost. Cár Šándora posestníka i mlinara v Dankovci so dec. 2-ga pokopali. Ete prvle tak močen mōž se je vu 64. leti svoje starosti porúšo vkúper. Njegovo mrtelnost náša cérkev túdi žalúje, vēm je skōz 9 lét križevske fare inšpektor bio; žalúje pa túdi naš líst, šteroga čtíteo i gotov širíteo je bio.

Ka novoga? V Rusiji so zaprli komunisti 2 zadñjiva evang. dúhovnika; pred bojnov jih je bilo 192. Ravnotam so usmrtili bivšega predsednika čeke GPU (gosudarstvenojé političkoje upravljenija) židova Jagoda, ki je grozno dosta nedužni ljúdi dao spostrelati. — Švédí so svetili 30-letnico vládanja kralá Gustáva z velkov slovesnostjov. — Maršal Ludendorff, ki je znáni iz svetovne bojne, je težko obetežao. — Naš ministrski predsednik Dr. Stojadinović z gospo je uradno obiskao Rim, gde so ga z vsemi častmi sprejeli. Pri toj prilíki so Taljani vsem politično obsojenim Slovencom amnestijo dáli, obečali so njim popolno sloboščino, slovensko učiteljišče itd. Túdi bogše trgovinske razmere je pričakovati. Za njim je pa prišao v Rim vogrski vojni minister Roeder. — Francija se túdi trúdi svoj politični položaj zbogšati, šteroga si je preveč pokvarila zavolo zveze s komunistami. Zavolo toga potúje sam zunanji minister Delbos. Bio je v Varšavi, Pragi, Bukarešti i pri nas. V Varšavi nika dosta ne doségno, ár niti Poljake s Čehami ne mogao zmiriti. Francija, štera má 500 milijard frankov državnoa dugá, si je

zavolo špánske bojne nakopala na hrbet ešče 55 milijonov. — Države takozvane „rimske zveze“, to so Italija, Madjarska i Austrija bodo imele 12. jan. svoj sestanek v Bpešti. — Švica je dobila 4. uradni jezík, ki je retoromanščina. — Avstrijska vláda je odredila „božični mir“ od 20. dec. do 6. jan. V tom časi se ne smejo vršiti politična zborovanja. Rávnó-tak je sklenola nazáj dati posestva Habsburgskoj familiji i to predvsem nadvojvodi Otoji, ki je že prék vzeo 9 grádov s pripádajočim grúntom. — Jugoslovansko-madjarska trgovska pogajanja se začnejo januarja meseca. — Najhitrejše aeroplane i najmodernejši aerodrom (letalíšče) na sveti májo Nemci To je prišao zdaj pregledovat poljski vojni minister kak gost nemške vláde. — Itálíja je vōstopila iz Zveze národov na podlági sklepa velkoga fašističnoga sveta, pri šteroj prilíki je Duce meo preveč ognjeviti govor. Glávni vzrok izstopa lje to, ka Zveza národov ne priznála taljanske nadoblásti v Abesiniji zavolo nasprotstva Francije i Rusije. — Na dalēšnjem vzhodi so Japonci notrivzéli milijonski váraš Nanking, ki je v zádñji deseti letaj bio kak prestolno mesto Kitajske. Te váraš je star nad 2000 let i je obvzēti z 38 km dugim pa 10 m širokim kitájskim zidom. — V Franciji, Holandiji i Angliji se je močno razširila goveja bolezen slinavka i parkljevka; v sami Holandiji je na toj bolezni prejšlo 11.000 krav. Ta bolezen sama ob sebi ne tak nevarna, ali tem hūjše so posledice. — V Zagrebi je mro katoličanski nadškof Dr. Bauer Anton, bivši član vogrské zgorñje zbornice, ki je pripomogao, ka se je ustanovila medicinska takulteta zagrebške univerze.

Za Kristuša je nē bilo mesta vu oštariji, jeli jeste mesto za Njega vu tvojem srci?

VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

ter

SREČNO NOVO LETO

želi

vsem znancem, prijateljem in čitateljem
Düševnoga Lista

Ferdo Horvath trgovec, Bogojina.